

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

LAUSUNTO

10.3.2020

Asia: Valtioneuvoston U-kirjelmä U2 2020 vp; Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamiseksi ja 14.1.2020 annettu muutettu ehdotus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto)

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja esittää seuraavat huomiot.

MTK:n tukee Valtioneuvoston U-kirjelmä U2 2020 vp kantaa, jossa todetaan, että

- Suomi pitää tärkeänä, että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston avulla tuetaan EU:n siirtymää ilmastoneutraaliuteen 2050 mennessä, ja edesautetaan EU:n 2030 kunnianhimoa.
- Suomi katsoo, että oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta saatavan tuen tulisi olla ehdollista.
- On tärkeää, että EU:n talousarviosta tuetaan oikeudenmukaista siirtymää kaikissa jäsenvaltioissa.
- Tarvitaan monipuolisia alue- ja paikallistason toimia varmistamaan hallittu siirtymä, joka huomioi päästövähennystoimien sosiaaliset, taloudelliset, alueelliset, terveydelliset ja ympäristövaikutukset.
- Alueelliset siirtymäsuunnitelmat täydentävät kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia sekä edistävät kuntien ja alueiden omien hiilineutraaliussuunnitelmien valmistelua ja ilmastotoimien toimeenpanoa.
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimeenpano jäsenvaltioissa osana kumppaneiden kanssa yhteistyössä toteutettavia rakennerahasto-ohjelmia sekä kansallinen osarahoitus tukee omistajuutta ja toimiin sitoutumista sekä kohdennusta Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta rahoituksessa.
- Rahoituksen mitoitus riippuu rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuudesta.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto luodaan osana oikeudenmukaisen siirtymän mekanismia. Rahastolla olisi EU:n talousarvioissa oma 7,5 miljardin euron määrärahasa. Suomi olisi saamassa osansa rahastosta esimerkiksi turpeen tuotantoon perustuen.

MTK vaatii, että oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa tarkemmin käsiteltäessä Suomi ei vaaranna turpeen tuotantoa, vaikka turpeen energiakäyttö vähenisikin. Turve on välttämätön mm. kuivikkeena eläinten hyvinvoinnille sekä kasvuturpeena. Turpeen tuotantoa muuhun kuin energiakäyttöön tulee pyrkiä lisäämään.

MTK huomauttaa, että oikeudenmukaisen siirtymän rahasto entisestään hankaloittaa EU rahoituskehystä. Vaikka EU on ottamassa uusia tehtäviä, on myös tarpeellisista vanhoista tehtävistä, kuten maaseudun kehittämisestä huolehdittava. Tästä syystä rahoituskehys on oltava 1,2% yhteenlasketusta BKT:stä.

Muistiossa todetaan, että ”Kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmän (ns. taksonomia) osalta komissio jatkaa työtä teknisten tarkastusvaatimusten osalta ja samalla tutkii luokitusjärjestelmän mahdollista laajempaa hyödyntämistä.”

MTK muistuttaa, että kestävän rahoituksen lainsäädännössä Suomi on tulkitsemassa pörs-siiritysten raportointivelvoitetta laajasti. Tämä merkitsee sitä, että raportointivelvoite koskee laajasti yrityksiä ja heidän alihankkijaverkostoaan, vaikka he eivät käyttäisi vihreän rahoituksen välineitä.

MTK lisäksi huomauttaa, että kestävän rahoituksen kriteerien tähänastinen valmistelu on ollut suppean rahoitusmarkkina-asiantuntioista pääasiassa koostuvan ryhmän työtä. Kestävän rahoituksen kriteerit vaikuttavat eri sektoreihin ja on heikkoa lainsäädäntövalmistelua jättää sektoriasiantuntemus jopa komission sisältäkin käyttämättä näin merkittävän ja tärkeän kriteeristön valmistelussa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto r.y.

Juha Ruippo
johtaja kansainväliset asiat